

עליה, ומוכח שגם עבור מס זה משתעבדים קרקעותיו למלך, ואם
 כן איך תתקיים ירושת בכור בקרקעות. **אָלָא מָה אֵית לָךְ לְמִימָר** –
 אלא מה יש לך לומר במה שלא הוקשה לו ממס זה, **דִּיהֵיב מִסָּקָא**
 וימית – שנתן האב את מס הקרקע בתחילת השנה ואחר כך מת,
 שבאופן זה מתקיים ירושת בכור כיון שכבר היו הנכסים ברשות
 האב קודם מיתתו, **הָכָא נִמְי דִּיהֵיב כִּרְנָא וְנָמִית** – גם במס הגולגולת
 יש לך לומר שתתקיים כשנתן האב מס זה קודם שמת וכבר היה
 מוחזק בנכסיו.
 הגמרא דנה אם ההלכה כרב הונא בריה דרב יהושע: **אָמַר רַב**
אֲשֵׁי, אָמַר לִי הוּנָא בְּרַתָּן, שְׂאִילְתִּיהוּ לְסַפְּרֵי דִרְבָּא – שאלתי את
 כותבי השטרות אצל רבא, ואמרו לי, **הֲלִכְתָּא כִּרְב הוּנָא בְּרִיה דִּרְב**
יְהוֹשֻעַ, וְלֹא הִיא – אמנם אין ההלכה כן, והתם לאוקומי מִילְתִּיה
 הוא דִּרְבָּא – שם השיבו סופרי רבא שההלכה כמותו, רק משום
 שרצו לקיים את השטרות שכתבו כשמכרו עבדי המלך קרקעות
 שלא שילמו עליהם את מס הגולגולת, ושתתקיים המכירה על ידי
 השטרות.
 הגמרא מביאה עוד דינים שאמר רב אשי לענין תשלום מס: ועוד
אָמַר רַב אֲשֵׁי, פִּרְדָּבֶת – אדם בטל שאינו עוסק במלאכה ובלימוד,
 ובדבר המועיל לעולם, **מִסִּיעֵי מָתָא** – צריך לסייע בתשלום המס
 שמוטל על בני העיר מחמת שהוא לא שילם, ואף שאינו עושה
 ריוח בעיר. **וְהָנִי מִלִּי** – דין זה אינו, אלא **דְּאֲצִילְתִּיה מָתָא** –
 כשהצילוחו בני העיר מלשלם את המס שבתעו ממנו, כגון שקצב
 המלך על בני העיר סכום מס לשנה, וגבו עבדי המלך מכל אדם
 לפי אומד דעתם, ומאדם זה גבו הרבה, אך מחמת שאמרו להם
 בני העיר שאין לו ממון, הפחיתו מחלקו והטילוהו על בני העיר,
 שבוז צריך לשלם להם כיון שהם הצילוהו. **אָבֵל אֲנִידִסְכִּי** – עבדי
 המלך שתובעים מכל אחד את חלקו במס, ולא תבעו מאדם זה
 מחמת ששכחוהו או שמחלו לו כשראו שאין לו ממון, **מִיִּנְתָּא**
דְּשִׁמְיָא הִיא – סייעו אותו מהשמים שימחלו לו, ולכן אינו צריך
 לשלם לבני העיר, ואף שמוטל עליהם לשלם חלקו.
 הגמרא לעיל (ג.) הביאה את דינו של רב אסי בשתי שדות של גר
 ומיצר אחד ביניהן, שאם החזיק באחת מהן ונתכוין לקנות גם את
 חברתה, לא קנה את חברתה. הגמרא מביאה דין נוסף שאמר רב
 אסי בענין זה: **אָמַר רַב אֲשֵׁי, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הַפִּזֵּר** – שביל העשוי
 להפריד בין השדות, **וְהַחֲצֵב** – אילן או עשב שיונק רק מהקרקע
 שכנגדו, **מִפְּסִיקִין בְּנִכְסֵי הָגֵר** אם היה אחד מהם בין שתי שדותיו,
 שאם החזיק באחת מהן, לא קנה את השניה. **אָבֵל לְעִנִּין פִּתְּחָא**
וְטוֹפְתָא שיתפרש ענינם להלן, לא.
 הגמרא מביאה את דעת רבין שחולק על רב אסי: **כִּי אָתָּא**
וְכִשְׁבֹּא רַבִּין, מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לִבְבֵּל אָמַר בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן,
שִׁמְפִּסִּיקִים אֶפִּילוּ לְעִנִּין פִּתְּחָא וְטוֹפְתָא.
 נאמר בתורה (ויקרא טו ט) **וְרִבְקָאֲרָכָם אֶת קָצִיר אֲרָצָם לֹא תִכְלֶה**
פֶּתַת שֶׁדֶף לְקָצֵר וגו', והיינו שבקצירת שדה צריך שלא לקצור
 מעט תבואה בסוף השדה, ולהניחה לעניים. הגמרא מבארת מה
 ענין הפסקת מיצר וחוב לגבי פאה. מבררת הגמרא: **פִּתְּחָא מֵאִי הִיא**
– מה מחדש לנו דין ההפסקה של מיצר וחוב לגבי פאה. משיבה
 הגמרא: **דְּתָנִן** – ששנינו במשנה (פאה פ"ב מ"א), **וְאֵלּוּ מִפְּסִיקִין בֵּין**
הַשְּׂדוֹת וְאֶפִּילוּ הֵן שֶׁל אִישׁ אֶחָד לְעִנִּין פִּתְּחָא, והיינו שאם נמצא
 אחד מדברים אלו ביניהן, צריך להניח פאה בכל אחת מהשדות
 בפני עצמן, **הַנֶּחֱל** – קרקע קשה מלאה אבנים ואינה ראויה
 לזריעה, **וְהַשְּׂלִילִית** – מקום שמתקבצים בו מי גשמים,

אם כן, **לִיעֲבֹד לִי מִדְּבַר דְּשִׁמְיָא** – פסוק לי כדן אחר שאמר
 שמואל, **דְּאָמַר שְׁמוּאֵל לַעִיל (נד.)**, שהמחזיק בנכסי הגר על ידי
 הפירה מועטת, **לֹא קָנָה אֶלָּא מְקוֹם מְבוּשׁוֹ** – הפירותו בלבד, ולפי
 זה קנה השני רק את מקום הפירותו, שהרי החזיק בהפקר שהוא
 נכבסי הגר.
אָמַר לִיה רַב נַחֲמָן לִרְב הוּנָא, בְּהִלְכָּה זֶה, אָנָּא (בשמיעתין)
[בשמיעתין] סְבִירָא לִי – אני סובר בשמועתך, **דְּאָמַר רַב הוּנָא אָמַר**
רַב (שם), 'בֵּין שְׁנֵיבָשׁ בְּה מְבוּשׁ אָחֵד, קָנָה בּוֹלָה, ולכן לא פסקתי
 לך כשמואל בזה.
 הגמרא מביאה שיטות אמוראים שפסקו כשמואל: **שֶׁלַח רַב הוּנָא**
בְּרַב אֲבִין, וְיִשְׂרָאֵל שֶׁלָּחָן – קנחן **שְׁדָה מְעוּבֵד בּוֹכְבִים בִּכְסָף, וְכָא**
יִשְׂרָאֵל אַחֵר וְהַחֲזִיק בָּה כְּשֶׁעֲדִין לֹא הִגִּיעַ הַשְּׁטֵר לִיד הַקּוֹנֶה, אִין
מוֹצִיאִים אוֹתָהּ מִיָּדוֹ שֶׁל שֹׁנֵי, וְכִדְבְּרֵי שְׁמוּאֵל לַעִיל (נד.) **וְכֵן הָיָה**
רַבִּי אֲבִין וְרַבִּי אֶלְעָא וְכָל רַבּוֹתֵינוּ שְׁוִין בְּדָבָר.
 הגמרא מביאה עוד דינים שאמר שמואל בענין דינא דמלכותא
 דינא: **אָמַר רַבָּה, הָנִי תֵּלַת מִלִּי** – שלושה דברים אלו, **אִישְׁתַּעֵי לִי**
– אמר לי עוקבן בְּרַב נְחֻמָּה וְרִישׁ גְּלוּתָא – ראש הגלות, **מִשְׁמִיָּה**
דְּשְׁמוּאֵל. א. דִּינָא דְּמִלְכוּתָא דִּינָא – דין המלכות הוא דין גמור. ב.
וְאִרְסוּתָא דְּפִרְסָא – חוקת הפרסיים בקרקע הם עד **אֲרַבְעִין שָׁנִין,**
 שמדין המלכות אם החזיקו בה ארבעים שנה, היא הוכחה
 שהקרקע שלהם ולא גולו אותה.
 ג. **וְהָנִי וְהָרִירִי** – עשירים בעלי קרקעות, שהיו קונים מעבדי המלך
 את קרקעותיהם, **הָנִי הָעִיר שֶׁלֹּא שִׁלְמוּ עֲלֵיהֶם מַס, דְּבִין אֶרְעָא**
לְמִסָּקָא – אם קנו קרקע על מנת לשלם עליה מס, **וְכִינְחוּ וְכִינִי** –
 קנו אותה, ולא יוכל בעל הקרקע להוציאה מידם כשירצה לשלם
 את המס, שמדין המלכות מי שמשלם את המס הוא יושב בקרקע.
 אומרת הגמרא: **וְהָנִי מִלִּי לְמִסָּקָא** – דין זה אינו אלא כשמכרו את
 הקרקע מחמת שלא שילם בעל הקרקע את המס שמוטל עליה,
אָבֵל לְכִרְנָא – אם מכרוהו משום שלא שילם את מס הגולגולת
 שמוטל על האדם, **לֹא קָנוּ אוֹתָהּ, וְיִכּוֹל בַּעַל הַקְּרָקָה לְהוֹצִיאָהּ**
 מידם. **מֵאִי מְעָמָא** – מה הטעם בחילוק זה. משום שפִּרְנָא, אֲתִקְרָא
דְּנִבְרִי מִנָּה – הוא תשלום שמוטל על ראשו של אדם עבור עצמו
 ולא עבור קרקעו, ולכן אין גובה המלך מקרקעו אם אינו משלם
 אותו, אלא יתפשוהו עד שישלם, או יברח מהעיר.
 רב הונא בריה דרב יהושע חלק ואמר, **שְׂאִפִּילוּ שְׁעָרֵי דְכָדָא** –
 שעורים תלושים שמונחים בכדו, והוא הדין כל ממלטותיו,
מִשְׁתַּעֲבָדִי לְכִרְנָא – משתעבדים למס הגולגולת, וכל שכן
 קרקעותיו, ולכן אף במס זה אם מכרו עבדי המלך את הקרקע
 מחמת שלא שילם, אין יכול בעל הקרקע להוציאה מיד הקונה.
 מקשה הגמרא: **אָמַר רַב אֲשֵׁי, אָמַר לִי הוּנָא בְּרַתָּן, קָשִׁי וְנִתְקַשְׁהוּ**
בְּה אֲמִימִיָּה, אִם כֵּן בְּטִלְתָּ בְּאוֹתָהּ מִלְכוּת אֶת יְרוּשָׁת בְּנֵי הַבְּכוֹר
 שמקבל בנכסי אביו פי שנים (דברים כא יז), שהרי אם מת אביו קודם
 ששילם את המס של שנה זו לא יטול פי שנים, **דְּהָנָה לִיה רָאוי,** כיון
 שכל נכסי האב משועבדים למלך והם כגבויים כבר, נמצא שהם
 רק ראויים לבוא לאב כשישלם, והדין הוא שֶׁאֵין הַבְּכוֹר נוֹטֵל פִּי
 שָׁנִים בְּנִכְסֵי שֶׁרַק רָאוי לְבֹא לְאֲבִיו, בְּכַמּוּחִין – כמו שנוטל
 מנכסים שכבר מוחזקים אצלו.
 מתרץ רב אשי: **אָמַר לִיה רַב אֲשֵׁי לְהוּנָא בְּרַתָּן, אִי הָנִי, אֶפִּילוּ**
מִסָּקָא נִמְי – יקשה לאמימר גם במס המוטל על הקרקע, שהרי
 אמרו לעיל לדברי הכל, שאין מוציאים קרקע מהחלוקה כשמכרו
 אותה עבדי המלך מחמת שהבעלים לא שילמו את המס המוטל

אגרות קודש

[כ"ג אדר שני, ה'תשל"ג]

במענה למכ[תבה] מיום [כ"ג אדר ב] אודות הצעת שידוך חי

– באם חסיבה שהמדובר ש"י רוק ע"ע אינה נוגע לענינה, והוא שומר תומ"צ בחיי יום יום,

תתענין בהצעה.

בבא בתרא דף נה עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שבת קודש) רנט

שודאי נכנס לבקעה, הרי הוא רק ספק אחד, האם הלך למקום
הקבר והאדיל עליו ונטמא, אם לאו, ומה שהשדות מחולקות אינו
מוסיף ספק, משום שכל הבקעה היא כשדה אחת.
ובשיטת רבי אליעזר נחלקו רב אסי ורבין בדעת רבי יוחנן כשיש
חצב או מיצר בין השדות שבבקעה, שלרב אסי אין מפסיקים מיצר
וחצב ביניהן, ואף רבי אליעזר יטמא בזה, שהרי הן כשדה אחת
שיש בה קבר, והוא ודאי נכנס לשם, אלא שספק אם האדיל על
הקבר אם לאו, ואם כן הוא רק ספק אחד וספק מגעו. אבל לרבין
מפסיקים מיצר וחצב ביניהן והן שתי שדות, ונקרא בזה לרבי
אליעזר 'ספק ביאד' וטוהר, כיון שיש כאן שתי שדות, ואין ידוע
אם נכנס לשדה שיש בה קבר ויש כאן ספק ספקיא.
הגמרא מביאה שרבא נחלק על רבי יוחנן האם מיצר וחצב
מפסיקים לענין שבת, וכמו שיתבאר להלן: מדייקת הגמרא ממה
שאמר רבין בשם רבי יוחנן (לעיל ע"א) 'אפילו לפאה וטומאה', שהוא
סובר שמייצר וחצב מפסיקים דווקא לענין נכסי הגר, פאה וטומאה,
אבל לשבת – לענין שיפסיקו מיצר וחצב בין שתי רשויות לענין
שבת, לא. רבא חלק ואמר, שאפילו לענין שבת מפסיקים, ותתבאר
מחלוקתם להלן.
אחת מל"ט מלאכות שנאסרו בשבת, היא הוצאה מרשות לרשות
(שבת עג.), ואמרו במשנה (שם עה) ששיעור הוצאה המחייבת בדברי
מאכל הוא 'כגרוגרת', והיינו כתאנה יבשה. הגמרא מביאה
ברייתא שנחלקו בה רבנן ורבי יוסי בענין הוצאת דבר מאכל
בשבת מרשות לרשות, ובשיטת רבי יוסי נחלק רבא על רבי יוחנן
לגבי הפסקת מיצר וחצב: דתניא בברייתא (שם פ), שאם אדם שכח
ששבת היום, והוציא דבר מאכל בשיעור חצי גרוגרת (דהיינו חצי
מהשיעור שמתחייב בו מרשות היחיד לרשות הרבים, והניחה שם,
וחזר והוציא לרשות הרבים חצי גרוגרת אחרת של דבר מאכל,
הדין הוא שאם היו שתי ההוצאות בזה העלם אחד – בשכחה אחת,
שלא נזכר בין ההוצאות שהיום שבת, חייב חטאת, כיון שלא
היתה כאן ידיעת האיסור שמחלקת בין ההוצאות, והרי הוא
כמוציא גרוגרת שלימה בבת אחת מרשות לרשות. אך אם הוציא
את שני החצאים בפני העלמות, והיינו שאחר הוצאת חצי
הגרוגרת הראשונה נזכר ששבת היום, וחזר ושכח קודם שהוציא
את חציה השני, פטור, כיון שידעת האיסור בין ההוצאות מחלקת
ביניהם, והרי הן כשתי שגגות. רבי יוסי חולק ואומר, שבהעלם
אחד

יורה הרבים – מקום להילוך הסוסים והעגלות שרחבו שש עשרה
אמה, ויורה היחיד – מקום כזה שרחבו ארבע אמות, ושכיל הרבים
– מקום צר להילוך אנשים ברגליהם, ורבים הולכים בו, ושכיל
היחיד – מקום צר שהולך בו איש אחד לשדוהו, תקבוע – שרגלים
ללכת בשבילים אלו בקביעות בין גימות החמה ובין גימות
הנשמים, כיון שאין זורעים וחורשים שם, ואין חשש שיתקלקלו
הזרעים.
הדברים שנשנו במשנה זו מפסיקים בין השדות, לחייב פאה על כל
אחת ואחת. ונחלקו רב אסי ורבין בדעת רבי יוחנן אם גם מיצר
וחצב מפסיקים לענין פאה כמו לענין חזקה בנכסי הגר, רב אסי
אמר שאינם מפסיקים, כיון שהשדות סמוכות זו לזו, ואין מיצר
וחצב חשובים הפסקה בין שתי שדות מחוברות כדי לחייבן שתי
פאות. אך לענין חזקה מפסיקים, כיון שמסברא צריך להחזיק בהן
חזקה מעולה בלא שום דבר המחלק אותן, שהרי אפילו כשדה
אחת נחלק שמואל ואמר (לעיל נה) שאם חפר בה חפירה מועטת
כדי לקנות את כולה, לא קנה אלא את מקום החפירה, כל שכן
כשיש הפסקה כל שהיא כגון מיצר וחצב, שצריך לעשות קנין בכל
אחת לדברי הכל. ורבין אמר שמפסיקים, כיון שאינו מחלק בין
פאה לחזקה בנכסי הגר, וכמו שבחזקה הם הפסק, אף לענין פאה
הם הפסק.
הגמרא מבארת מה ענין הפסקת מיצר וחצב לגבי טומאה. מבררת
הגמרא: מומאח מאי היא – מה מחדשת לנו הפסקת מיצר וחצב
לגבי טומאה. משיבה הגמרא: דתני במשנה (טהרות פ"ו מ"ה), הנכנס
לבקעה – מקום שיש בו הרבה שדות, בימות הנשמים שדינו אז
כרשות היחיד כיון שהשדות זרועות אז, ואין רבים מהלכים בו
מחשש לקלקול הזרעים, ומומאח – וידוע שיש קבר בשדה פלוגית
שבבקעה, ואמר הנכנס, ודאי תלכתי למקום הלו – לבקעה, ואיני
יודע אם נכנסתי לאותו מקום – לשדה שיש בה קבר ואם לאו. רבי
אליעזר מטהר וחכמים מטמאין, ויבוארו טעמיהם להלן.
הגמרא מבארת את טעמו של רבי אליעזר: שהיה רבי אליעזר אומר
(טהרות פ"ו מ"ד), ספק ביאח – אם הספק הוא האם בא למקום
הטומאה, מחזיקים אותו בתורת טהור, כיון שיש כאן 'ספק ספקיא',
א. האם נכנס כלל למקום הטומאה. ב. אף אם נכנס לשם, האם
נגע שם בטומאה. ובספק ספקיא דנים לקולא. ספק מגע מומאח –
אם הספק הוא רק אם נגע בטומאה, הדין הוא שטמא, כיון שיש
כאן רק ספק אחד, וספק טומאה ברשות היחיד טמא. וחכמים
שמטמאים גם בספק אם בא למקום הטומאה סוברים, שמאחר

אגרות קודש

בי"ה, י"ז אדר ב', ה'תשל"ג

ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר ברוך שי

אלוף משנה בהט

שלום וברכה!

בנועם קבלתי פ"ש ממנו על ידי הרב לרר שי' שהביא גם כן מכתבו בקשת ברכה, שייקרא על
ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר בעת רצון.

והשם יתברך ימלא משאלות לבבו לטובה בכל הענינים שכותב, ומתוך מנוחה יצליח בתפקידו
האחראי וינצל כל אפשריות לטובת הפרט ולטובת הכלל גם יחד.

בכבוד ובברכה להצלחה ולבשורות טובות.